

Viszonteladók-
nak árkeze-
mény

כשר
כשר
כשר

mindennemű

virsli

ragott o o

Arjegyék és
הכשר
kivánatra
Ingyen

kapható
R.-T.

8. 1455

ktár

1. sz.

1489

ság

on 394

eni

on No. 41

k-kocsir,

ABY

ngyék,

árak!

ri árak!

Lloyd 1208

idékre

nek-kocsi-

ék díjtalanul

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ES NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NEPLAP

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 19.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck
Egy szám — 1 ck

VI. évfolyam, 15. szám

1923. március 7. Szerda

A legördülő kövek

A zsidó mult tele van szenvedéssel. A messzi évezredek minden évszázada és minden évtizede fájdó, égető és véres csapásokat mért rája. Amióta a zsidóság a hontalanságban él, a gólszon harag és gyűlölet vont köréje bilincseket. A középkor sátrai vérengzései megtizedelték, összetörték, földalatti odukba, levegőtlen gettókba kényszerítették. Megkötötték a földhöz, de földet nem adtak neki. A rab-szolgaéletnél is szomorubb sorsra kárhoztatták, mert megbélyegezték és elkülönítették a világtól és az emberi jogoktól. Az új kor sem volt irgalmasabb. A haladás országában szabaddá, emberré tették a zsidókat: a liberálisizmus és a demokrácia fejlődést, szabadságot és jogokat adott neki. A haladás, a kultura kitárta a maga világát, egyenjogú emberekké avatta; a zsidók ennek az új nemes kulturának háládatos szeretettel tehetségük sok kincsét adták. A gólsz sivar és nyugós emléke már hervadozni kezdett az új zsidó generációk lelkében: az elfeledkezők elfeledkeztek, a visszaemlékezők új hont kerestek a gólsz népének. Új hont kerestek, mintha aggódó és szerető, nemes lelkükben a prófétai meglátás felidézte volna a jövőndő idők újabb csapásait.

Kiknek volt igazuk: az elfeledkezőknek, vagy a multbanézőknek? A fájdó és gyászos események most világos itélelet hoznak. A békének e nyugtalan napjaiban rémitő gyorsasággal, feltartóztatlanul ömlik össze az emberi kultura. Lehanyatlak, mint a nap estével és rátör a mindent betöltő sötétség. A féktelenség korszaka ez. A megnemértés, az okatlan lázongás, a gyűlölet és az üldözés. Az üldözés, a megnemértés és a gyűlölet korszakában kit sebez a tövis, a korbács? A zsidót. Ennek a visszastüledő, ehhez az emberiséghez nem méltó tünetnek talán nincs is pszichológiája. Nincsenek okai, csak okozatai, amik gyökereiket visszaeresztik a sötétség multjába és onnan szívják magukba a haragot és a gyűlöletet. A mindenrombadólésének egyik jelensége a zsidó sors, amely ismét bélyeget ver a szét-szóródott népre. De ha egyik tünete is csupán, velejárója minden kulturmeleglázulásnak és minden emberi lehanyatlásnak. Bárhol történjék bármi: politikában, népek sorsában, emberek életében, mindenütt a kin, a kétségbeesés, a féktelenség, a fejvesztettség a zsidóság felé hullámozza a maga dühét.

A Ruhr-megszállás antiszemita gombákat tenyészített. A németiség ottan néma dühében a zsidóság felé rázza az öklét. A németiség ottan gyanakvó, ellenséges és kiméletlen. Pedig a zsidók bizonyosan éppen olyan lojális polgárok, mint a németek. De van egy eredendő bűnük: hogy zsidók. És ime Lengyelország, ahol nagy zsidó tömegek élnek, egész nép, államalkotó elem, — Lengyelország is türelmetlen a zsidókkal szemben. Az Oroszországból menekülő zsidókat visszataszítja a pokolba, ahonnan életutáni szomjusággal menekültek. És ime a kedélyes, a szelid Bécs, amelyben volt egykor antiszemitizmus, a Lueger frázisos antiszemitizmusa, a divatos, udvarias antiszemitizmus, amelyen azonban rajta tilt a császár város arisztokratizmusa. Ez a Bécs, amely forradalmon esett át, most lázasan esik az antiszemitizmus ájulásába: abba a féktelen szélsőségbe, amely egyszerre dönti le a város és nép tradicionális kulturáját. A beteg kon-és nép tradicionális kulturáját. A beteg kon-és nép tradicionális kulturáját. A beteg kon-és nép tradicionális kulturáját. A beteg kon-és nép tradicionális kulturáját.

Beterjesztették az alkotmányreformot

Pénteken kezdődik a vita. Az alkotmánymódosítás története

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A parlament és a szenátus tegnapi ülésén az előadók beterjesztették az alkotmánytervezetet. A délelőtti ülésen, a nemzeti párt-kivételével, minden ellenzéki párt jelen volt, de miután bizonyossá vált, hogy délután beterjesztik az alkotmányt, a parasztpárt a délutáni ülésről már távolmaradt.

A kamarában

Délután négy órakor Chirculescu, az alkotmánytervezet kamarai előadója nagy irat-csomóval a kezében a szónoki emelvény felé indul. A liberálistáji képviselők felállanak helyeikről percekig tapsolnak és eljeneznek.

Chirculescu: A kapott felhatalmazás alapján a kiküldött bizottsággal együtt tanulmányoztam és elkészítettem az alkotmánymódosítást. A munkát befejeztük és most a Ház asztalára helyezem a tervezetet a bizottság jelentésével együtt. (A többség újból lelkesen tüntet a javaslat mellett.)

Orleanu elnök: A javaslat kinyomatásáról gondoskodtam és holnap kiosztom a képviselők között. A részletes vitát pénteken kezdjük meg.

Jorga kijelenti, hogy a jelenlegi kamarának nincs felhatalmazása ennek a reformnak a tárgyalására és ő sem szavazza azt meg. Mindamellelt résztvesz a javaslat vitájában.

Bratianu Jonel miniszterelnök sajnálatát fejezi ki, hogy Jorga nem vett aktív részt az alkotmányreform munkálataiban. Kijelenti, hogy az alkotmányreformmal az fog történni, ami a koronázással. Az ellenzék minden mesterkedése dacára meg fogják szavazni ezt az alkotmányt, amely szükséges ahhoz, hogy többé ne képez-hessék vitatárgyat Nagyrománia határai.

Ezután több kisebb törvényjavaslatot szavaztak meg. Az ülés 5 órakor ért véget.

A szenátusban

Az összes miniszterek jelenlétében Dissescu előadó terjesztette a szenátus elé az alkotmányreformot. Gussi kormánypárti szenátor idegesen intget az ellenzéki padosorok felé, de az ellenzéki szenátorok nem állanak fel. Az éljenzés és taps csak percek mulva csendesedik el.

Pherchide elnök bejelenti, hogy a tervezetet kinyomatja és a vita megkezdésének időpontját a holnapi ülésen állapítja meg.

Az obstrukció

A parasztpárt és a nemzeti párt akciójának vezetőbizottsága, amelynek Maniu, Lupu és Mihailache a tagjai, tegnap kétszer is ülést tartott. A határozatokról természetesen nem nyilatkoztak, de beavatottak szerint a technikai obstrukciót határozták el. Pénteken a parasztpárt és a nemzeti párt is bemegy a kamara üléstermébe és megkísérli megakadályozni a vitát. Felszólalni a szövetkezett ellenzék egyetlen tagja sem fog. Hogy a vita megakadályozását hogyan akarják végrehajtani, még csak nagyon kevesen tudják, de annyi bizonyos, hogy pénteken a kamarában nagyon viharos események fognak lejátszódni.

A kormánypárt értekezlete

A kormánypárt tegnap este a szenátus ülés-termében értekezletet tartott, amelyen Bratianu Jonel miniszterelnök kérte a többség egységes támogatását a most meginduló parlamenti harchoz, amelyből a győzelmet csakis a többség fegyelmesszett összetartása fogja kivívhatni. A kormánypárt egyes

Az alkotmánymódosítás története

A liberális „Viitorul” „Utolsó óra” című politikai rovatában, amelyben állandóan a legkiméletlenebb támadásokat intézi az ellenzék vezérei ellen, ma az alkotmánymódosítás hisztórikumát tárja fel, természetesen a kormány szempontjaiból.

— Most tavasszal lesz hat éve — írja a „Viitorul” —, hogy Románia régi alkotmányát először módosították. A revízió 1917-ben Jasiban történt. Jonel Bratianu 1913-ban az alkotmánymódosítás programjával jutott kormányra, de munkáját a háboru miatt kénytelen volt elhalasztani.

— Mégis, amikor a német ellenség a Szeretnél támadt és az orosz szövetséges cserbenhagyott benünket a Prutnál, Bratianunak gondja volt rá, hogy az alkotmányt demokratizálja. Összehívatta a parlamentet és felvettette az alkotmányba az agrárreformot és a titkos szavazást. Ennek a kormányának tagjai voltak Take Jonescu, Mihail Cantacuzino és Titulescu is. Csak Cantacuzino emelt kifogást és miatta támadt a 32 napos súlyos kormánykrízis a haza legnehezebb napjaiban. Az alkotmányt akkor mégis módosították az összes reakciók és konzervatívok ellenállása dacára.

— Győztünk a háboruban — folytatja a „Viitorul” — és az egység nyomán új alkotmány vált szükségessé. Az új feladatra megint a liberális pártot szölitotta elő a kötelesség. Az alkotmány ellen most felsorakoztak a reakciós Cantacuzino mellett a magukat demokratáknak nevező pártok is: a regionalista nemzeti párt és forradalmi caranisták. A „parasztpárt” együtt harcol Grigore Filipescuval és Cantacuzinóval, akik a föld mélye nacionalizálása miatt anyagi érdekeiket akarják megvédeni. Egy bizonyos: bárhogyan végződjen is ez a harc, a pártok, amelyek ma az alkotmány ellen küzdenek, egyszersmindkorra elvesztik jogukat, hogy valaha is kormányra jussanak.

A római diplomáciával betörés

Rómából jelentik: A német követségen, mint tegnap jelentették, ismeretlen tettesek betörést követtek el, amelyről most kiderült, hogy nem közönséges bűncselekmény, hanem politikai merénylet volt. A követség személyzete már régóta gyanusnak találta az épület körül ólálkodó alakokat és azért a titkos iratokat tartalmazó vasszekrényt éjjel-nappal őrizték. Szombatról vasárnapra virradó éjjel a titkár észrevette, hogy az épületbe álkulcsossal behatolnak. Amikor a betörők az iratszékny felé közeledtek, a titkár a szomszéd szobába ment és onnét figyelte az éjjeli látogatók munkáját. Amikor a betörők álkulcs segítségével az iratszéknyre kinyitották és az iratokat kezükben tartották, a titkár kétszer rájuk lött. Az egyiket a lövés megsebesítette, a többiek elmenekültek. A megsebesült betörőt a rendőrségre vitték, ahol rendőrgyűnököknek látszó egyének a betörő kiadatását követelték. E rendőrgyűnökök között felismerték azokat a karabinierieket, akik néhány nappal azelőtt a követség kertjében ólálkodtak.

Rablóvilág Kölnben

Berlin, március 6. A franciák tudvalevőleg feloszlatták a kölni rendőrséget, amely a megszálló csapatok számára megbízhatatlannak bizonyult. Ez a feloszlás máris érezteti szomorú hatását. A közbiztonsági állapotok rendkívül lezüllettek és Gelsenkirchenben az elmúlt éjjel husz nagyrányu betörés volt. Essenben rablóbandák egy nagy rabraktárt teljesen kifosztottak.

Mi van az ügyvédi törvényben

Irta Kepes Imre
(Második közlemény)

Nagyjelentőségű a 38-ik szakasz, amely szerint az az ügyvéd, aki valamely okiratot állít ki, egyszersmind a felek azonosságára is tanu lehet és tanúsága teljesen elég bármely okiratnál anélkül, hogy más tanura lenne szükség, még végrendeletnél is. Az erdélyi ügyvédi kamarák szigorú szelekciót gyakorolnak mindig tagjaik befogadásánál. Meg kell kettőzniük a szigorúságot, hogy e kedvezmény esetleges kijátszásokra és az ügyvédi kar amugyis megtépázott tekintélyének tönkretételére ne adjon lehetőséget.

A 39-ik szakasz teljesen újszerű eljárást vezet be, vagy helyesebben akar bevezetni. Ez az egész törvény egyik legsebezhetőbb pontja. Eszerint azok, akik nem tudnak megegyezni az ügyvéddel valamely okirat elkészítéséért járó tiszteletdíjban, az ügyvédi kamara elnökéhez, vagy annak helyetteséhez fordulhatnak. A kamara elnökének joga lesz e feladat elvégzésére bármely ügyvédet kijelölni és annak tiszteletdíját megállapítani. A kijelölt ügyvéd köteles az okiratot kiállítani az elnök által kiszabott díjért.

A kamarai elnöknek ilyen korlátlan — mert megfélembeszethetetlen — új hatásköre, amellyel hogy az eljárást bürokratikusá teszi, mélyen sérti az ügyvédi hivatás szabadságát és surlódásokra, az ügyvédi munka gépiességére és selejtességére vezethet. Maga az élet fogja hatályon kívül helyezni ezt a szakaszt, mert a jogkereső közönség lelkiismeretes ügyvédi munkát csak szabad egyezkedéssel megállapított tiszteletdíj ellenében várhat és kaphat.

A törvény 40-ik szakasza a közönséget legsúlyosabban érintő pontja. E szakasz megszünteti a közönségnek azt a jogát, hogy a bíróságok bármely alsó fórumoknál közvetlenül, tehát ügyvéd nélkül beadványt nyújthasson be. Sőt, mivel a szövegben nincs szabatosan megjelölve hogy bíróságoknál, „hanem az illetékes fórumoknál” kifejezés szerepel s ez alatt a 35. szakasz a közigazgatási, pénzügyi stb. hatóságokat is érti, e szakasz szoros értelmezése megtiltja a közönségnek a hatóságokkal való bármely irásbeli érintkezését ügyvéd igénybevétele nélkül. Két enyhítést ismer csak e szakasz, mindkettő azonban egészen jelentéktelen. E kivételek:

Jogi doktorok és jogvégzetek peres ügyeikben egészen a tábláig maguk adhatják be és jegyezhetik ellen feleségük, fel- és lemenői kérelmeit.

A másik: nem peres ügyekben az illetékes fórumok kötelesek ugyan elfogadni az olyan beadványokat is, melyeket maguk a felek adtak be, de ha ezeket a beadványokat öt napon belül ügyvéd nem ellenjegyzi, a beadványok semmiek. E szakasz által az állam az ügyvédi kart privilegizált osztállyá léptette elő.

A 41—43. szakaszok az ügyvédi díjakról intézkednek. Az ügyvédek állandó panasza, hogy egy-egy tárgyalással, a hosszas várakozásokkal, néha egész napot is elveszítenek s a bíróság ezért nekik 60—70 leit állapít meg a büntetőügyeknél és polgári ügyeknél is, ha azok a per tárgya véletlenül nem magasabb. Ezentul nem a bíróságok, hanem a bukaresti Ügyvédszövetség Főtanácsa állapítja meg az ügyvédi tarifát és pedig a minimális tarifát, melynél csak többet szabad a bírónak megjelölnie, kevesebbet nem.

Visszaúzik az orosz menekülteket

A lengyel kormány kétszínű játéka. A zsidó parlamenti klub mentőakciója

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Varsó, márc. 3. A lengyel közvéleményt nagy izgalomban tartja az Oroszországból menekült zsidók visszatelepítési ügye, amely körül modern államhoz egészen méltatlan dolgok történnek. Mig Genfben a lengyel köztársaság képviselője a népszövetség ülésén nem győzi eléggé hangoztatni Lengyelország nagyszerű bánásmódját a menekültekkel szemben, addig az országban e „teljes jogokat és humánus bánásmódot élvező” menekülteket állandó rettegetésben tartják olyan zavaros rendelkezésekkel, amelyek az alsóbbfokú hatóságok kénye-kedvének szolgálnak ki a menekültek tömegeit.

Sikorszky lengyel miniszterelnök még január huszonkettedikén beható megbeszélést folytatott dr. Ringel zsidó szenátorral a menekültek ügyeinek sima likvidálásáról. Megállapodtak, hogy a kormány júniusig ebben az ügyben semilyen intézkedést nem fogadatosít és a lebonnyolítás egyszerűsítése céljából a Zsidó Nemzeti Tanács elkészíti előterjesztéseit memorandum formájában. Közben a zsidóság képviselői több ízben kerestek érintkezést a belügyminisztérium megfelelő osztályaival, ahol a vezető egyéniségek átvizsgálták a javaslato-

Ügyvédi díj iránti per megindítása előtt az ügyvéd a kamara elnökségéhez fordulhat, egyezség közvetítése végett. Az ügyvéd ama összeg erejéig, amellyel ügyfele ügyvédi munkássága folytán gazdagodott, az állam után mindenkit megelőző elsőbbségi követelési igényt kap. Ügyvédi díjlevél letehető a bíróságnál, ezáltal közokirat jellegét kapja és a telekkönyvben is feljegyezhető.

Az V. fejezet az ügyvéd kötelességeit tárgyalja. Tilos a méltatlan eszközökkel üzött kliensvadászlat. Tilos újságokban és címtáblákon mást hirdetni, mint nevüket és hivatalos óráikat. Eszerint az ügyvédek ezentul hirdethetik újságokban magukat, ami eddig szigorúan tiltva volt. Egy évig terjedhető elzárás terhe alatt tilos klient díjazásért közvetíteni. Súlyosbító körülmény, ha ezt közhivatalnok teszi. Az ügyvédet felfüggesztéssel büntetik. Zugirások, akik tehát anélkül, hogy ügyvédi minősítésük lenne, díjazásért ügyvédi munkálatokat végeznek, egy évig terjedhető elzárással büntetendők.

kat, megtették megjegyzéseiket és megállapításokat létesítettek. Egy alkalommal a belügyminiszter helyettese, Olpinsky a kormány nevében kijelentette, hogy hozzájárul a zsidó Nemzeti Tanács memorandumában foglalt megoldási módhoz és ez ígéret alapján a visszatelepítési akció előkészületei is megindultak zsidó részről. Mindenki meg volt győződve arról, hogy közben a kormány diplomáciai lépésekkel fogja egyengetni a menekültek visszatelepítési útját.

Ehelyett azonban az történt, hogy a kormány különböző rendeletekkel bocsátott ki a menekültek visszatelepítése ügyében. Hogy mint fest a valóságban a „visszatelepítés”, azt egy Husiatin városából kelt értesítés jellemzi legjobban.

Íme itt a rövid, megrázó jelentés:

„Néhány menekült családot hoztak ide abból a célból, hogy elkísérjék őket fegyveres fedezett mellett az orosz határra. Idehozták a szerencsétleneket és elhelyezték a csendőrlaktanya helyiségeibe. Asszonyok és gyermekek is vannak közöttük. A Zbraz tulsó partjára kellett volna őket átkísérni orosz földre, de az orosz parton álló őrségek

A jiddis népdal

Irta Giszkalay János

(2)

Ez a tanulmányt aztán szakadatlanul folytatódik amíg csak a gyermek ifjává nem serdül és megházasodik. De a legtöbb esetben még azon túl is. Mert a gettó szokásai szerint igen korán 16, 15, sőt sokszor már 14 éves korukban házassítják össze a fiatalokat. Ilyenkor a gyerekférj az apósa házába költözik, ahol teljes ellátásban részesül, hogy nyugodtan folytathassa tovább töratanulmányait. Természetes, hogy a felsőbb iskolában, a jesivában nem hiányoznak a tipikus diákdalok, bájos, sziporkázóan szellemes és sokszor csintalan nóták, melyek gyakran és nem éppen tulságos reverenciával foglalkoznak a rebbevel (pappal) és a rebecinnel (papnéval). De ugyancsak itt, a jesivákon terepnek azok a megrázóan szép vallásos emelkedettségű nemzeti dalok, melyeknek hallatára a zsidó lélek olyan nagyon meg tud vonaglni és amelyeknek szövege és dallama egyaránt a népköltészet remekei közé tartozik.

Igen nagy helyet foglalnak el a jiddis népköltészetben a vallásos dalok, melyek többnyire bibliai vonatkozásúak és különösen Oroszországban a katonadalok. Ami azonban a zsidó népeletet csak hallás-mondásból ismerő embert méltán meglephet, az a szerelmi dalok tömeges túltengése a jiddis népköltészetben. A köztudatban mélyen benne gyökerezik az a téves és sokszor rosszindulattal terjesztett hit, hogy a zsidó házasságnak vajmi kevés köze van a szerelmhez. A zsidó házasság érdek-házasság. A házasságközvetítő, a sadchen összeboronálja egymást esetleg nem is ismerő házasu-

landókat, a völgegy kialkussza a hozományt, mert mint az öngunyolásban olyan jellegzetesen maró jiddis közmondás mondja: „Ohne Geld iz ka chaszene”.

Aki így ismeri a zsidó köznépi nemi életét, méltán elfogulhat azokon a csudálatos szerelmi dalokon, amelyek a nép száján élnek. A jiddis népdaloknak több mint háromnegyed része szerelmi dal. És milyen dalok! „A kifejezések merész hátrázottsága, a belső vagy külső meglátásokban, amilyenekhez hasonlót a többi népek csak a „műköltészetben” tudtak kifejleszteni, — ezeknek a meglátásoknak megfelelő mély tudatossága a mégis naív embernek, az érzéseknek sokszor elemi erejű kirobbanásai és tiszta meglátásokkal teli horizontja” páratlanul áll az európai népköltészet történetében. (L. Strauss, Ostjüdische Liebeslieder Welt-Verlag, Berlin 1920). Nincs a szerelmi érzésnek olyan nüansza, a szüzsies félénkségtől a testet-lelket odaadó izzásig, melyre a jiddis népdal klasszikus példákkal ne szolgálna. Ami pedig a kifejezésnek, a formának merész és megkapó közvetlenségét illeti, ki ne emlékeznék Ady Endrének arra a költeményére, mely így kezdődik: „Kip-kop, mintha valaki jönne” — amikor ezt a jiddis népdalt hallja:

Kip-kop, nyiss ajtót drága, drága

Vagy alszol-e, szívem virága?... .

— Ebben vagyok még, kedves, ébren

Ajtót azért nem nyitok mégsem.

Kip-kop, aranyból-ajtó fáján

Eressz magadhoz drága lánykám... .

— Kopoghatsz váltig késő éjen

Ajtót azért nem nyitok mégsem.

Szél fu, esik, villám cikázik

Szép új selyemruhám megázik... .

— Selyemruhára majd vigyázol

Bokorba fekszel, meg nem ázol.

Mivel takarjam gyöngö testem

és virradóra ki ébreszen?... .

— Beföd bokornak lombos ága

Fölébredt reggel kis madárka.

Am álljon itt mutatónba egy másik régi jiddis népdal is, melynek drámái erejében ott találjuk a legklasszikusabb skót balladák erejét, de hangulatfestésében, verstechnikai kifejező eszközeiben a legmodernebb műköltészetre emlékeztet. És ha az előbbi kis népdal a szüzi tisztaság bájosan naív kifejezése, lássunk most egy dalt, melyben a szerelem minden odaadása a végtelenségig leegyszerűsített és éppen azért szinte megdöbbentő erővel jut kifejezésre.

Leánykám, kicsinyem, szépem,

Leánykám, kicsinyem, szépem,

Mi lesz majd veled a hosszú nagy uton

Mi lesz majd veled a hosszú nagy uton?

— Bejárok utcát és házat

Mosok én ruhát is százat

Csak veled lehessen édes

Csak veled lehessen édes.

Leánykám, kicsinyem, szépem,

Leánykám, kicsinyem, szépem,

Hol fogsz majd mosni a hosszú nagy uton

Hol fogsz majd mosni a hosszú nagy uton?

— Két karom erős, két kar tán,

Mosok én minden tó partján

gindítása előtt
 ehhez fordulhat,
 z ügyvéd ama
 ügyvédi mun-
 z állam után
 övetelési igényt
 a bíróságnál,
 és a telekkönyv-
 ötelességeit tár-
 közökkel üzött
 és címtáblákon
 és hivatalos
 zentul hirdethe-
 dig szigoruan
 elzárás terhe
 tetíteni. Sulyos-
 vatalnok teszi.
 ntetik. Zugirá-
 ügyvédi minö-
 munkálatokat
 zarással bünte-
 ket
 arlamenti
 és megállapo-
 mal a belügy-
 kormány ne-
 l a zsidó Nem-
 foglalt meg-
 oján a vissza-
 megindultak
 rolt győzödvé
 y diplomáciai
 a menekültek
 hogy a kormány
 a menekültek
 at fest a való-
 Hnsiatin váro-
 an.
 ntés:
 oztak ide abból
 veres fedezett
 a szerencsét
 ya helyiségeibe.
 közöttük. A
 őket átkísérni
 álló őrségek

— minthogy semilyen utasítást nem kaptak —
 nem engedik át őket.

Megtörtént, hogy brutális lengyel altisztek
 éjnek idején zavarták át őket őrségmentes helyen
 a befagyott folyón, ami szerencsének mondható,
 mert olyan esetek is történtek, hogy az orosz ka-
 tonák átlöttek a tulsó partra és a lengyel határ-
 őrség viszonzta a tüzelést. A menekültek pedig
 ott állottak tehetetlenül a keresztűz kellős köze-
 pén. Ehez és didergő csoportokat zavarnak át ha-
 sonló módon Korzec határvároskában is. Innen né-
 hány kilométerre van az orosz határ, ahonnan az

Francia háborus készülődések

Cuno kancellár beszéde előtt. Fekete nap a berlini tőzsdén

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlinben és Párisban egyaránt Cuno
 kancellár beszéde elé tekint feszült várakozás-
 sal a politikai közvélemény. Mint már tegnapi
 távirataink jeleztek, politikai körökben eredő
 értesülések szerint a kancellár a birodalmi gyűl-
 lés mai ülésén tiltakozást jelent be a francia
 megszállás kiterjesztése ellen. Felhívással fordul
 a nem érdekelt nemzetekhez, arra kérve őket,
 hogy tartsák erkölcsi kötelességüknek tiltakozni
 és megakadályozni a további nemzetközi jog-
 sértéseket. A kancellár egyuttal kiakarja fejte-
 ni a politika jövő irányelveit, rá fog mutatni
 arra a kényszerűségre, hogy az új francia nyo-
 más új német ellenintézkedéseket vált ki és
 neveli a passzív rezisztenciát. Végül részletezni
 fogja mindazokat a feltételeket, melyek mel-
 lett Németország hajlandó tárgyalni.

A német minisztertanács hozzájárult ah
 hoz, hogy a kancellár jelentse ki a birodalm
 gyűlésen, hogy Németország kész jóvátételi
 kötelezettségeit tehetségéhez mérten teljesíteni,
 de csak nemzetközi jellegű tárgyalásokba bo-
 csátkozhatik, amelynek során az egyenjogúságot
 biztosítják számára. A kancellár tudni fogja,
 hogy a tárgyalások megkezdése előtt a fran-
 ciák ürítsek ki a Ruhr-vidéket. A kancellár
 beszédének főbb mozzanatairól Loebé elnök
 utján tájékoztatták a szocialistákat is, akiknek
 nevében Loebé hozzájárult a beszédhez.

A német nemzetiek hangoztatják, hogy a
 kormánynak nem szabad olyan kijelentésekbe
 bocsátkozni, hogy a passzív ellenállásból eset-
 leg ne lehessen aktivitásba lépni. Az aktiv
 ellenállás egymagában nem jelent háborút,
 viszont a mai helyzet csak Poincaré politiká-
 jának használ.

A franciák örülnének a szakításnak
 Párisból jelentik: Francia nacionalista körök-

oros z őrségek szintén visszazavarják őket. A hideg-
 ben éjjel-nappal kell kóvályogniok, míg végre vagy
 a lengyel, vagy orosz részen valamelyik tisztnek,
 vagy altisztnak megesik a szíve rajtuk.

A lengyel parlament zsidó klubjához tartozó
 képviselők sürgős határozati javaslatot terjesztenek
 a szejm elé, amelyben követelik, hogy a kormány
 terjessze be a visszatelepítésre vonatkozó összes
 rendeleteket és vonja vissza az eddigi intézkedése-
 ket mindaddig, amíg a szejm a visszatelepítési
 kérdéshez állást nem foglalt.

ben örömmel vennék, ha a német kormány kijelen-
 tené, hogy a Ruhr-kérdés miatt céltalan Francia-
 országgal a diplomáciai viszonyt továbbra is fen-
 tartani. Hivatalos politikai körökben azonban a
 szakítást nem látnák szívesen, mert a válságot
 Németországgal való tárgyalás útján akarják meg-
 oldani, még pedig minél előbb, de erre csak a
 németek nyújthatnak alkalmat.

A „Vossische Zeitung“ szerint a német kor-
 mány kitart álláspontja mellett és nem engedi,
 hogy a franciáknak ürügyet adjon arra, hogy a
 hadijog alapjára helyezkedhessen. A kancellár be-
 széde alkalmat szolgáltat arra, hogy a jóvátételi
 kérdés ismét előtérbe kerüljön és francia körökben
 a meglevő tárgyalási készség megerősödjék.

Fekete nap a berlini tőzsdén

A berlini tőzsdének ma fekete napja volt. A
 Franciaországgal való diplomáciai összeköttetés meg-
 szüntetéséről elterjedt hírekhez hozzájárult az is,
 hogy a lipcei tavaszi vásár kis forgalmat produ-
 kált. Az értékpapírpiacra óriási árszuhanások voltak.

A francia csapatok tegnap új területet száll-
 tak meg a Ruhr-medencén kívül. A megszállás
 két kilométeres zónára terjed Remscheid városig,
 amelybe a francia csapatok szintén bevonultak.

Háborus készülődés

Mainzi forrásból eredő értesülések szerint
 a megszálló csapatok falragaszokat készítettek,
 amelyekből kitűnik, hogy a franciák a háborus
 eshetőségekre számítanak és elrendelik háboru
 esetén a husz és negyven év közötti férfitlakosság
 internálását.

Az olaszok kiűrtették a harmadik dalmát zónát

Fiume, március 6. Az olaszok a harmadik
 dalmát zóna valamennyi községét átadták a jugo-
 slávoknak. Az átadás teljes rendben ment végbe.

Ruszinszkóban

II.

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Ruszinszkó, február. Valamelyik vasárnap
 vagy hétfőn, már nem is emlékszem, kinn voltam
 Kajdanón, egy kis községben, Munkács mellett.
 Kocsin mentem ki, olyan uton, amelyen már több-
 ször jártam, békében és háboru alatt. Emlékeztem
 minden tanyára, minden itatóra, még a kilométer-
 kövekre is. Már éppen akartam mondani kebelbeli
 jó atyafiának, mellettem: — Te, Pali, ez a vidék
 semmit nem változott. — Csakhogy gondolatom-
 mal egyszerre beleakadtam valami újféle épü-
 letbe. Azután, utána, mégegybe. Harmadikba.
 Egész sorba. És a másik oldalon is. Kétfelől,
 új házakba, egy egész hosszú uton. — Ejnye,
 — mondom — olyan furcsa, erre a falura
 egyáltalában nem emlékeztem. Jó uton me-
 gyünk? — Persze — lökte ki barátom két foga
 közül — ez egy új község. Kijöttek vele ez or-
 szágotra. — Hát tessék csak idehallgatni! Milyen
 érdekes! Pár vityilló volt elszórva a mezőkön és
 a vityillók alatt sárszagu ruthén életek voltak el-
 vetélve, egyszerre csak megalakult a csehszlóvak
 köztársaság, a földeket felosztották — és a föld
 kihozta hátán a parasztokat az országotra. Most
 cserépfedel alatt laknak, iskolájuk, orvosuk, pati-
 kájuk van és az arukon meglátszik, hogy azt
 gondolják: — micsoda állatok voltunk eddig...
 milyen jó most embernek lenni... — csak Odes-
 calchi herceg lett időközben öngyikos, erdejét le-
 foglalta az állam, szélnek ment a családja.

Fent találkoztam velük mégegyeszer, jóval
 Szerednye felett, egészen a Kárpátok tövében, ahol
 a herceg káposztáshordógyára állott. A szánkó az
 erdő szélén, óriási hótömbök előtt megtorpant. Ki-
 másztam az utibundából és megpróbáltam, hogy
 hópöccimmel az első fenyőfasorokig csoszogjak.
 A fehér pelyhek jó messzire bevitték tekintetemét.
 Erdő! Zuzmarásarcu, szörmebekecses emberkek
 csapdosták fejszéjükkel a törzseket. Egy csapás,
 egy korty pálinka. Egy csapás, egy korty pálinka.
 Ezek a kisorosok is biztosan képzeletükben jó nap-
 sütés alatt most valahol a levegőben nyargalásznak.
 Kip-kop, döngtek a fenyők. Reggel óta. Peer Gyunt ju-
 tott eszembe. Ki, ki az erdőből! Fel a Gundram-
 csucsra, vesszőparipán, vagy le Marokkóba! Nincs
 semmi jó ezeknek a fadöntőknek az életében. Har-
 kálmunka. Brrr... rr... milyen hideg. Csak a
 pálinka ad egy kis meleget. És hol van Solveig
 innen? Talán nincsen is nekik. Csupa vörösség
 volt a kocsis keze, akivel jöttem. Három órát haj-
 tott fagyásban. Pali azt mondja, vehetne keztyűt. Van
 rá pénze. Hát miért nem vesz? Igénytelen. Szük kis

Csak veled lehessen édes
 Csak veled lehessen édes.
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Majd mire teregetsz, hosszú nagy uton
 Majd mire teregetsz, hosszú nagy uton?
 — Ruhát a vásárra hozzuk,
 Veszek egy zsinet, hosszú uton
 Csak veled lehessen édes
 Csak veled lehessen édes.
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Mit fogsz majd enni a hosszú nagy uton
 Mit fogsz majd enni a hosszú nagy uton?
 — Sós kenyért reggel és este,
 Apámtól, anyámtól messze,
 Csak veled lehessen édes
 Csak veled lehessen édes.
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Hol fogsz majd aludni, hosszú nagy uton
 Hol fogsz majd aludni, hosszú nagy uton?
 — Ifju a testem, a vágyam,
 Szalmán is lágy lesz az ágyam,
 Csak veled lehessen édes
 Csak veled lehessen édes.
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Mi lesz a takaród, hosszú nagy uton
 Mi lesz a takaród, hosszú nagy uton?

— Takaróm harmat az erdőn,
 Madárdal lesz az ébresztőm,
 Csak veled lehessen édes
 Csak veled lehessen édes.
 Ennek a gyönyörű népdalnak belső, költői
 értékéről ne beszéljünk. Beszél ez magáért, amint
 hogy a jiddis népdalok tulnyomó többsége is.
 De ami a modern költészetben járatos olvasónak
 azonnal szemébe ötlök és amiről érdemes néhány
 szót szólni, az a vers külső formája és kifejező
 eszközeinek ösztönös tudatossága.
 A műköltészet fölötté áll a népdalköltészetnek
 formában, tartalomban, költői mélységekben és
 értékben egyaránt. Mégis, alig két évtized előtt,
 a magyar műköltészetben még hallatlan merészségnek
 érezték azt, amikor Ady Endre a sorok szöszereint
 való ismétlésével, „kétszermondásával“ akarta alá-
 festeni vagy mélyíteni a megérzések és indulatok
 költői kifejezését. Amiért a legnagyobb modern
 magyar poétát még néhány év előtt kikacagták,
 meg nem értették, azt a jiddis népdal már év-
 századokkal ezelőtt tudatosan alkalmazta mint
 költői szépséget.
 „Leánykám, kicsinyem, szépem,
 Leánykám, kicsinyem, szépem...“
 Ki ne gondolna önkénytelenül is Ady egyik
 legszebb versére:
 „Üveges két szememben
 Üveges két szememben
 Valaki benne ragyog
 Valaki benne ragyog...“
 És hová lesznek ezeknek a szellemi meg-
 nyilatkozásoknak olvasásánál azok a régi beideg-

zódott képzetek a zsidó szerelmi élet alacsony
 rendűségéről, a zsidó házasságok üzletességéről, a
 sadchenről és a nődanról? Orfeumbretlik és
 kicsiny lelkek olcsó és hazug szórakoztatójává
 semmisülnek. Nem bizony: abban a néprétegben,
 melynek elő dalai a szerelmet így tudják kifejezni,
 a szerelmi élet is szentté magasztosul. És az annál
 is inkább így van, mert sohasem a népdal fejleszti
 mesterségesen a néppszichét, hanem mindig a
 néppsziché az, amiből fakadnak, amit kifejeznek,
 szóba és dallamba öltöztetnek a népdalok.
 Milyen multa tekinthet vissza a jiddis népdal?
 Erre a kérdésre csak az eljövendő békésebb
 idők filológiai kutatása fog pontos feleletet adni.
 Bizonyos az, hogy a ma is élő jiddis népdalok nagy-
 részét már évszázadok óta énekelte a zsidó nép. All
 ez különösen a katonadalokra, melyek vonatkoz-
 saikban mind az I. Miklós cár előtt volt időre
 nyulnak vissza, amikor erőszakkal fogdosták össze
 a zsidó fiataloságot és hurcolták el katonasorba.
 Körülbelül áll ez a jiddis szerelmi dalok nagy ré-
 szére is. Sajnos, a jiddis népdaloknak nagyrésze
 máris elveszettnek tekinthető. Nem volt aki föl-
 jegyezze és összegyűjtse őket, az életviszonyok pe-
 dig két oldalról is ostrom alá fogták őket. Az orosz
 és lengyelországi nagy zsidó tömegek lassu szétszó-
 ródása egyrésztől, másrésztől pedig a héber nyelv
 diadalmas előrenyomulása a zsidó irodalmi élet
 minden megnyilvánulási terén. Ez az utóbbi nem-
 zeti szempontból bármennyire is örvedetes, a jid-
 dis népdal lassu agóniáját mégis fájdalmas érzéssel
 kell látnunk, aminthogy a lelket fájdalommal tölt
 el minden olyan érték pusztulása, mely szép, nagy
 és örökbecsű.

szó. Mintha azt mondanák: eszméletlen. Le van zárva. — Pán Masaryk! — koppantak emberkék, harakályok, — tessék bennünket kiengedni, hé! . . . erre vagyunk . . . balra kell kerülni . . . balra! még balra! — kip-kop, kip-kop . . . kop . . . — a gazda majd idevezeti . . . Schwartz ur . . . ott van egészen jobbra . . . — Az irány biztos. Rajta pán Masaryk!

Ezzel szemben: Feuerstein urnak több háza van Frankfurtban. Általában, egész Csehszlovákiában ez a ház dühög: házakat vásárolni Németországban! Tíz-tizenötezer cseh koronáért emeletet palotákat lehet kapni. Akár az Unten den Lindenen is. Meg földökben, villákat, az Északi-tenger mellett. Ötezer koronáért. Berendezéssel. Csak hogy félt: nem fogja-e a német állam ezeket a külföldi ingatlanokat konfiskálni. Mégis: a vevők kihasználják az ország erőtlenségét. Adókkal, kivásokkal már bünhődnek is. De a kereskedők, földbirtokosok és bankárok szociálisan gondolkodnak: — „Wo es Stärkere gibt, immer an die Seite der Schwächeren!“ — Ezért nem Angliában vásárolják ingatlanjaikat, hanem Németországban. Még szép.

Ben Ami.

Két romantikus leány szökése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Március elsején reggel egy vidéki ember állított be a kolozsvári rendőrségre s feljelentést tett S. Florea kereskedősege ellen, aki nyolc hónapi udvarlás után megszöktette B. János — a feljelentő — Mimi nevű unokahugát. A feljelentő a rendőrség sürgős beavatkozását kérte. A büntügyi osztály vezetője megbizta az egyik detektívét, hogy kutassa fel a leányt. A detektívnek azonban csak annyit sikerült megállapítania, hogy B. Mimi csomagjai a Teleki-utca 20. számú házban vannak. Erre az egyik csoportvezető maga mellé vette a megszökött leányt, B. Nusit, akivel kocsin járta be a várost, abban a reményben, hogy az utcán majd találkozni fognak Mimi-vel. A kutatás eredménytelen maradt. Ekkor jutott eszébe B. Nusinak, hogy Floreának van egy ismerőse, akiről többször tett említést és az a Rudolf-uton lakik. A két detektív felkereste a családot s rövid várokozás után csakugyan megjelent Florea, aki udvariasan bemutatkozott. A két detektív szintén megmondta a nevét, sőt a foglalkozását is. Erre a fiatalember elsápadt és hogy kivágja magát zavarából, azt mondotta:

— Éppen hallottam, hogy keresnek. Azért jöttem ide.

Azután mind a négyen elmentek a Ferdinánd-uton levő negyedik kerületi rendőrségre, ahol ki akarták hallgatni Floreát, de ő minden felvilágosítást megtagadott. Florea ellen azonban más eljárás is folyik és ezért előállították a központi főkapitányságra. Ugyanazon éjjel a büntügyi osztály egy mási detektívje egyik fellegvári lakásban ráakadt B. Mimi-re, aki L. Viktória nevű barátnőjével jött Kolozsvárra. A két leány a központi rendőrségre került, ahol megkezdődött a kihallgatásuk.

B. Mimi, aki mindössze tizenhétéves, bámulatos energiával kelt Florea védelmére és elkeseredetten tiltakozott rokonai eljárása ellen. Elmondotta, hogy régóta szereti Floreát, aki megígérte, hogy feleségül veszi. A szülei és rokonai hallani sem akartak a házasságról és valósággal őrizet alá vették. Amikor helyzete otthon már tűrhetetlené vált, elhatározták, hogy megszöknek.

— Nem ő csábított, én erőszakoltam, hogy szöktessen meg.

A fiatal leány, amikor ezt a kijelentést tette, erélyesen dobantott a lábával és dacosan nézett farkasszemmel a nagybátyjával. Azután elmondotta, hogy heteken át szökték szökési tervüket, amelybe L. Viktóriát is bevették. A megbeszélés szerint Florea a múlt hét elején Kolozsvárra jött, ahol detektívnek adta ki magát és ezen a réven próbált állásához jutni. Harmadnap azt üzenté vissza a leánynak, hogy minden rendben van, jöhet. Másnap reggel azzal távozott el hazulról, hogy templomba megy.

A templom előtt találkozott L. Viktóriával, aki már várta, mert ő is elhatározta, hogy megszökik hazulról. Elhatározásának okát nem volt hajlandó elárulni a rendőrségnek. Kettesben kísérték a vasuti állomásra. Délben érkeztek Kolozsvárra. Florea elvitte őket egyik fellegvári ismerőshöz, ahol a detektív rájuk akadt. Így kerültek a regény hősei a rendőrségre. A két leány visszatért családjához.

Amerika követeli a rajnai megszállás költségeit

Törökország új tárgyalásokat akar

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, márc. 6. A Petit Parisien szerint Amerika rajnai csapatai megszállási költségeinek visszatérítésére konferencia kezdődött, amelyen az amerikai delegátus a következő álláspontot fejtegette ki:

Az 1922 márciusi egyezmény szerint a szövetségesek a német jóvátételi fizetésekből kielégítették magukat. Megszállási költségeik nemcsak hogy megtérültek, hanem tekintélyes összeg maradt a jóvátételre is. Jogos tehát Amerikának az a kívánsága, hogy a fennmaradt összegnek egy részét neki adják át.

A szövetséges delegátusok ezt a javaslatot nem fogadták el, hanem azt ajánlották, hogy az Egyesült-Államok a zár alá vett német letétekből kártalanítsák magukat. Ezek a lefoglalt letétek legalább háromszázmillió dollárt tesznek ki, vagyis több mint azt az egymilliárd arany márkát, amit a washingtoni kormány Amerika megszállási költségeinek megtérítése címén követel. Az amerikai delegátus erre kijelentette, hogy kormánya nem tartja jogosultnak az ilyen magánvagyon elkobzását.

A konferencia egyik tagja azt a kérdést vetette fel, nem lehetne-e Amerikát anyagszállításokkal, főképen festékanyagokkal kárpótolni a megszállási költségeikért. A javaslat fölött megindult

vita nem vezetett eredményre. A tárgyalásokat szombaton folytatják.

Törökország új tárgyalásokat akar

Páris, márc. 6. A török kormány hír szerint jegyzéket intézett a szövetségeseknek, amelyben javasolja egy olyan értekezlet egybehívását, amely kiegészíti a lausannei konferencia munkásságát. Ha a konferenciát nem hívják egybe, ez a háborút újra felidézhetné. Londoni értesülés szerint lord Curzon hajlandó a törökökkel tárgyalni a Görögország részéről a törököknek fizetendő jóvátételről, a külföldieknek nyújtandó biztosítékokról és a lausannei tervezet gazdasági rendelkezéseiről. Arról azonban nem enged tárgyalni, hogy a lausannei tervezet területi rendelkezései megváltozzanak. Anglia semmiesetre sem járul hozzá, hogy Törökország akár Karagacsot, akár Mezopotámiát megkapja.

Görögország új fordulat előtt

London, márc. 6. A „Daily Mail“ közli Athénből: A helyzet Görögországban válságos, a forradalmi kormány szigorú cenzúrája miatt megtevesztő hírek jutnak külföldre. A munkásosztályok a forradalmi kormányt már unják és titokban a dolgok új rendjét készítik elő.

Törvényt hoz a bécsi műegyetem

Alkotmányellenesen be akarja vezetni a numerusz klauzuzst

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Tegnap rövid távirati jelentés alapján beszámoltunk a véres zavargásokról, amelyeket a nagy-német antiszemita rendeztek a bécsi zsidóság tiltakozó nagygyűlése alkalmával. A bécsi liberális sajtó rendkívüli felháborodással emlékezik meg a zavargásról és szigorú rendszabályok életbeléptetését követeli. A tüntetők közül eddig többszáz embert tartóztattak le. Maga a zsidó tiltakozó gyűlés zavartalanul folyt le, mert a rendőrség és a zsidó fiatalok megakadályozták, hogy az antiszemita tüntetők behatoljanak a Városháza nagytermébe, ahol több mint hatezer bécsi zsidó gyűlt össze, hogy tiltakozzék az egyre növekvő antiszemitizmus ellen. Hogy mennyire időszerű volt ez a tiltakozás, mi sem bizonyítja jobban, mint az a budapesti hírforrásból származó jelentés, amely arról számol be, hogy a bécsi műegyetem rektorátusa tegnap

bevezette a numerusz klauzuzst a zsidó hallgatókra.

A táviratot mindenesetre fentartással közöljük, mert egészen valószínűtlennek tartjuk, hogy a műegyetemi rektor, tehát egy-ösztörk köztisztviselő, ilyen kihívó módon szembehelyezkedjék a köztársaság alkotmányával. A jelentés szerint a rektor hirdetményben közölte a hallgatóssággal a tanári kollégium határozatát. Eszerint a jövőben idegeneket csak a gazdasági körülmények tekintetbevételével iktatják be. A zsidó jelentkezőkről külön intézkedésről, amely megszabja, hogy számuk az összes hallgatók tíz százalékát nem haladhatja meg. A határozat végrehajtására külön bizottságot alakítottak, amelynek döntése ellen nem lehet felelőbeadni. A zsidó főiskolai bizottság tiltakozott a határozat ellen. Az egész sajtó az alkotmány megszegésének minősíti a határozatot.

Bombamerénylet a kairói angol főmegbízott ellen

London, márc. 7. (Rador.) A kairói angol főmegbízott lakására eddig ismeretlen tettesek két bombát dobtak. A merényletéről részletek még nem érkeztek. A nyomozás során a nacionalista komité tagjai ellen gyanu merült fel és ezért valamennyiüket letartóztatták.

Főlöszeges a berlini angol képviselő

Berlin, március 6. Diplomáciai körök értesülése szerint Lindley, a jóvátételi bizottság berlini képviselőjének angol tagja legközelebb állásáról lemondva, visszatér Londonba. Lindley lemondása azzal függ össze, hogy több ízben hangoztatta abbéli véleményét, hogy a franciák a Ruhr-megszállással nem gazdasági, hanem politikai célokat kívánnak elérni. Ezért főlöszeges a berlini képviselő működése.

Mégsehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,

felöltők,

fluruhák,

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

HIREK

— **Ki lesz a kolozsvári prefektus?** — A prefektusi állás betöltése ma is élenken foglalkoztatja a közvéleményt. Komolyan két liberálpárti jelöltől beszélnek. Ezek Martinovici gazdasági akadémiai professzor és dr. Fabius. Az előbbi csak delegációt vállalna, mert véglegesen nem akar megválni a tanintézetétől, ahol a tantestület egyik erősege. Lehetséges az is, hogy ideiglenesen Goma Pál vezérfelügyelőt, a városi tanács elleni vádak vizsgálóbiztosát nevezik ki a prefektúra élére.

— **Nagyváradon feloszlatták a lakáshivatalt.** Nagyváradról jelentik: Tegnap délelőtt dr. Péter Julián biharmegyei prefektus magához kérte a nagyváradai lapok munkatársait és közölte velük, hogy belügyminiszteri rendeletet kapott a lakáshivatal feloszlására. A nagyváradai lakáshivatal ellen a közönség köréből súlyos panaszok érkeztek, amelyeket a prefektus megvizsgált és mert ő is elégedetlen volt a hivatal döntéseivel, részletes jelentést küldött Bukarestbe. Ennek az eredménye a megszüntetendő rendelet, amelyről a prefektus a következőket mondta az Uj Kelet munkatársának: Tekintettel arra, hogy a lakáshivatal a lakbérleti törvényt nem hajtotta végre helyesen és a mostani rendszer nem egyezett meg a törvény intencióival, kénytelen volna a lakáshivatal megszüntetését kérni. A lakáskérdés természetesen ezzel még nincs megoldva és most új formát keresünk a lakáskérdés megoldására. Tegnap délelőtt Péter Julián prefektus megbeszélést folytatott a polgármesterrel és más illetékes faktorokkal a nagyváradai lakástyűgyek új formában való rendezéséről.

— **Einstein a madridi egyetem díszdoktora.** Madridból jelentik: A madridi egyetem tiszteletbeli doktorává választotta Einstein professzort.

— **A feminista bukaresti gyűlése.** Vasárnap tartották meg Bukarestben a feminista gyűlést. A Regina Mária Színház zsúfolásig megtelt hallgatósággal, az emelvényen a román közélet legkiválóbbjai foglaltak helyet. Az első szónok dr. Manicátide-Venert, aki arról beszélt, hogy a feminizmus a legfontosabb nemzeti érdek. Utána Romniceanu asszony, a főváros tanácsának volt tagja, a nők munkájáról beszélt, amellyel a román életben elévülhetetlen érdemeket szereztek, majd Meissner-Jasi asszony statisztikai adatokat sorol fel. Eszerint eddig huszonnégy országban adták meg a nők jogait és a világon ma összesen százharmincegy millió asszony bír parlamenti választójoggal. Gheorghian, Bukarest volt főpolgármestere üdvözlölte a feminista akcióját és kiemeli, hogy a nők a közéletben mindig megállták helyüket. Alexandrina Cantacuzino hercegnő nagy hibának tartja, hogy amikor az alkotmánnyal beakarják fejezni az egységesítés nagy művét, a nőkről, a nemzet feléről megfeledkeznek. Végül még Joan Teodorescu, a „Dimineata” egyik szerkesztője és Maria Pop beszéltek. Az elfogadott határozati javaslat követeli, hogy az alkotmányban biztosítsák a nők egyenlő polgárjogait épügy, mint a férfiakét.

— **Még nincs rektora a jásii egyetemenek.** Bukarestből jelentik: A jásii egyetem tanácsa tegnap rektorválasztásra ült össze, minthogy Simionescu rektor nem fogadta el megválasztását. Az egyetemi tanács elfogadta Cantacuzino professzornak azt az indítványát, hogy telkérlik a közoktatásügyi minisztert, nevezzen ki egyet az előző választáson legtöbb szavazatot kapott két tanár közül.

— **Megszűnt a sztrájk a Wiener Kommerzialbanknál.** Budapestről jelentik: A Wiener Kommerzialbankban történt csalás ügyében a könyvszakértők mára befejezik munkájukat. A tisztviselők Sebestyén igazgató kivására ismét főtelték a munkát. A bécsi főintézetől gróf Nákó Sándor és Zwing Károly megbízottak jöttek Budapestre tárgyalni a tisztviselők fizetéséről. A pénzügyintézetnél az a felfogás, hogy a visszaéléseket a háboru alatt bekerült megbízhatatlan elemek idézték elő. A budapesti fiókot egyébként a Bodenkredit Bank fogja átvenni. Bécsből érkezett hírek szerint a Kommerzialbank ügyében folytatott vizsgálat során letartóztatták a bank egyik fiókjának a vezetőjét, Pollák Henriket. A bécsi rendőrség hi-

vatalosan jelenti, hogy kihallgatja mindazokat az igazgatókat és igazgatósági tanácsstagokat is, akik már kiléptek a bank kötelekeiből. Előreláthatólag még több letartóztatás lesz.

— **Guia Mihályt reaktiválták.** Körülbelül tíz hónappal ezelőtt a kormány intézkedésére a kolozsvári reszortok közül néhányat, közöttük a belügyi reszortot is, feloszlattak. A tisztviselők egy részét várakozási állományba helyezték, másik részét elbocsátották, néhányat pedig szolgáltatásra Bukarestbe rendelték a belügyminisztérium kérésére megszervezett erdélyi ügyosztályhoz. Guia Mihályt is, aki a belügyi reszortban a lakástyűgyeket referálta és később a városi és községi ügyek előadója lett, a kormány várakozási állományba helyezte. Tíz hónap óta fizetés nélkül várta Guia Mihály tanácsos ügyének elintézését. Tegnap váratlanul dekretumot kapott, amelyben tudatták vele, hogy állását március elsejétől ismét elfoglalhatja Bukarestben. Azt, hogy milyen ügyosztályba kap beosztást, a kinevezési okmány közelebről nem jelöli meg.

— **Árutözsédét kérnek Nagyváradra.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok vezetősége akciót indított Nagyváradon létesítendő árutözsde érdekében. A Kereskedelmi Csarnok vezetősége folyamodvánnyal fordult Sassu kereskedelmi miniszterhez, Blank Márkhoz, Péter Julián prefektushoz és dr. Bucico polgármesterhez, hogy járjanak közbe a nagyváradai árutözsde telállítása érdekében.

— **Kisiklott a bukarest — konstancai gyors.** Bukarestből jelentik, hogy a Bukarest és Konstanca között közlekedő 24. számú gyorsvonat Cernavoda állomásánál, hibás váltóállítást következtében, kisiklott. A kisiklás következtében a háló és étkezőkocsik felborult. A vonatkiskiklásnak egy halottja és kilenc sebesültje van. A gyorsvonat két órai késéssel folytatta útját és nyolcórán késéssel érkezett a fővárosba.

— **Pórujjárt vasuti tolvaj.** Vasárnap este Gergely Béla aradi nagykereskedő, aki üzleti ügyekben járt Kolozsváron, kiment az állomásra, ahol a vonat érkezését az étteremben akarta bevárni. Egy fiatalember letelepedett melléje, aki beszélgetést kezdett vele. A kereskedő egyszerre csak szédülni kezdett és elájult. A fiatalember ekkor felkapta Gergely podgyászát és felugrott az éppen berobogó gyorsvonatra. Egy pincérnek feltűnt, hogy Gergely nem száll fel. Hozzáment, ekkor látta, hogy alszik. Felrázta és mert a kereskedő alig tudott támoyni, felsegítette a vonatra. Tövis előtt Gergely magához tért és rájött, hogy kifosztották. Jelentkezett a vonaton tartózkodó Baritz detektívnel, akivel sorrajárták a kocsiakat. Egyik fülkében Gergely felismerte a gyanús fiatalembert, aki tiltakozott a gyanúsítás ellen, igazolványt mutatott, melyszerint ő dr. Bara Géza szatmári földbirtokos. Gergely azonban felismerte csomagjait, mire több tanuvallo-más alapján az állítólagos földbirtokost Tövisen leszállították a vonatról. Az állomáson a fiatalember végre beismerte, hogy kábítószerral elaltatta a kereskedőt és kifosztotta. Kiderült, hogy igazi neve Reiserer Manó és régóta keresett vasuti tolvaj. Gergely megkerült podgyászával tovább utazott Aradra, a vasuti tolvajt pedig behozták Kolozsvárra.

— **Egy angol gőzös összeütközött egy román hajóval.** Bukarestből jelentik: A „Govarn” nevű angol monitor a ramadáni kikötőben összeütközött egy román uszályhajóval, amely súlyosan megsérült.

— **Árvízvesedelem fenyegeti Romániát.** Bukarestből táviratozzák: Az ország minden részéből árvízjelentések érkeznek. Barlad városának nagyrésze víz alatt áll. Krajova város Bukovatz nevű városrészét a Zsil elöntötte. A környék összes hidjait veszély fenyegeti.

— **Németország amerikai hajókat vásárolt.** Londonból jelentik: A „Daily Mail” értesítése szerint Németország az Egyesült-Államok kereskedelmi flottájának hat hajóját megvásárolta. A gőzösek a Norddeutscher Lloyd tulajdonába mennek át. Stinnes Hugó ezenkívül tizenkét nagyobb gőzöst szerzett, amelyek régebben az amerikai forgalmat bonyolították le a Földközi-tengeren.

— **A dési kereskedők és iparosok az idegenek versenyé ellen.** A dési kereskedők és iparosok huzamosabb idő óta tapasztalják, hogy hetivásárok alkalmával a környék és a szomszédos megyék vándorkereskedői érzékeny károkat okoznak nekik konkurenciájukkal. Az idegen kereskedők tömegesen lépik el a dési piacot és a súlyos adókkal terhelt állandó dési üzletemberektől elvonják a vevőket. Orvoslásért a dési alispáni hivatalhoz fordultak, aki azonban saját hatáskörében nem tartotta magát illetékesnek a sérelem orvoslására, hanem a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához fordult, mint amelynek működési körletébe Szolnok-Doboka megye is tartozik. A kolozsvári kamara Caciula Miklós titkárát küldte ki Désre, aki a helyszínen tanulmányozza a kérdést. A titkár jelentése után fog dönteni a kamara, hogy a vidéki vándorkereskedőket eltiltja-e a dési vásárok látogatásától, vagy nem.

— **Hirtelen halál.** Hétfőn este a Calea Victoriei 38. alatti református teológia fűtőházába egy ötvenévköri asszony állított be és éjjeli szalást kért. Reggel öt óra tájban a házmester költögetni kezdte, de az asszony nem mozdult. A házmester telefonértesítésére a rendőrbizottság jelent meg a teológián és megállapította, hogy az ismeretlen nő halálát szívizélhűdés okozta. Az asszony arcképe megtekinthető Ispas Péter rendőri fényképésznél a központi kapitányságon.

— **Megtartották a próbasütést.** A kolozsvári pékek — mint azt megirtuk — több ízben sürgették a városnál, hogy rendeljen el próbasütést és győződjön meg, hogy a mai árak mellett a pék- ipar nem tud fejlődni. Tegnap délelőtt Balázs iparkamarai főtitkár és egy városi tisztviselő jelenlétében megejtették a próbasütést. Katona Gergely sütténél. A próbasütésről jelentés készült, amelynek alapján a pékek az ipartestület útján a kormánytól fogják kérni a sütemények árának leemelését.

* **Legújabb divat szerinti ruhák** Lukács uri divatszalonjában készülnek Wesselényi-u. 20- I-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

* **Kelengyét, női és férfi fehérneműt** a legolcsóbban és legszebb kivitelben készít öv. Berkovits Mór, Mikes Kelemen-u. 17., II. udvar I. emelet.

* **Salon „Modelles Elegantes”** Mikó-utca 30. Eredeti modellruhák és kabátok állandó kiállítása. Kosztümök, köpenyek, estélyi és látogató ruhák. Rendelések mérték után a legpontosabb kivitelben.

* **Megnyílt Hirsch Antal uri divatszalonja** Cluj, Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben dus választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

* **Robban a jókedv, mint a dinamit, ha az asztalon a pezsgő Szilágyi Favorit.**

BOGSZA

likörgyárban (BOGNÁR ÉS SZÁNTÓ) Calea Regele Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 70. sz.

Hétköznap naponta frissen hámozott narancs kapható páronként 1 lei 50 baniért 1405

Mapkovits F. Ékszerész !
Cluj-Kolozsvár, Vasszéni-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, brilliánt legmagasabb napi árakon vesznek.

KÖZGAZDASÁG

Nem adnak újabb devizaautorizációt

Elutasították a bankok kérvényeit

— Az Új Kelet tudósítójától —

A március 1-én életbelépett új devizatorvény a végrehajtási utasítás hézagosságai miatt nagy bizonytalanságot idézett elő nemcsak a régi királyság, de a csatolt területek pénzpiacán és kereskedelmi életében is. Még a devizakereskedelmre autorizált pénzügyintézetek körében is teljes volt kezdetben a tájékozatlanság.

Az első hét után végre kialakult az új rendszer gyakorlati alkalmazása. A felhatalmazással rendelkező bankok felvették a munkát és ha lényegesen korlátozott mértékben is, de megindult a forgalom. Az új törvény végrehajtása azonban nagyon sok nehézséggel jár. A magánfél, aki devizát akar vásárolni, hatósági bizonyítvánnyal köteles magát igazolni és két példányban kötelezvényt kiállítani, hogy az átutalás napjától számított három hónapon belül 2000 francia frankot vagy ennek ellenértékét — mai kurzus szerint körülbelül 25—26 ezer lei — meghaladó összegig nem vásárol külföldi valutákat. A nyilatkozat egyik példánya az átutalást végző banknál marad, másik példányát a devizafelügyeleti hivatalhoz terjesztik be.

Az autorizált bankoknak szabad kezük van a magánosok részére eszközölt devizátutalások kurzusának megállapítására. A bankok egymásközötti devizaügyletei arbitrázsát a devizafelügyeleti hivatal állapítja meg, illetőleg ellenőrzi. A magánfelektől megkövetelt személyazonossági bizonyítványok beszerzése és a kötelezvények kiállítása lassúvá teszi az ügyletek lebonyolítását és a felhatalmazással bíró pénzügyintézetek devizaosztályaiban nagy a torlódás.

Nem adnak újabb devizaautorizációt

A devizakereskedelmre felhatalmazást nem

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok közgyűlése. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok március 11-én délelőtt 10 órakor tartja meg rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Titkári jelentés, a múlt évi zárszámadás, a folyó évi költségvetés, jelentés a választott bíróság működéséről és esetleges indítványok.

Sürgetik az iparkamarai illetékek befizetését. A kereskedelmi és iparkamarák kebelébe tartozó kereskedők és iparosok tudvalevőleg kamarai illetéket tartoznak fizetni. A kamarai illeték a jelenlegi viszonyok között egyik főbevételi forrása a kereskedelem és ipar érdekeit védelmező kamaráknak és költségvetésükben, valamint belső pénzügyi adminisztrációjukban kellemetlen zavarokat okoz a tagsági díjak késedelmes befizetése. A kolozsvári kamara ennek a visszas helyzetnek megszüntetése végett elhatározta, hogy udvariasan bár, de határozottan felkéri a kebelébe tartozó tagokat az illetékek sürgős és teljes összegű befizetésére.

Valutapiac március 6-án. Bukarest. Deviza: Páris 1290, London 1016, Newyork 216, Róma 1050, Zürich 4150, Prága 650, Bécs 31, Berlin 102, Budapest 770.

Zürich. Nyitás: Berlin 235.50, Newyork 534.75, London 2515.25, Páris 3267.50, Milano 2567.50, Prága 15.85, Budapest 18, Belgrad 600, Bukarest —, Varsó 120, Bécs 75. **Zárlat:** Berlin 236, Newyork 535, London 2516, Páris 3267, Milano 2565, Prága 15.87, Budapest 17.75, Belgrad 590. **Bukarest** 255, Varsó 120, Bécs 74.75, Bécs bélyegzett 75.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Bécs-osztrák korona 440—450, Newyork-dollár 2570—3045, Páris-francia frank 181, Milano-olasz lira 145.50—148.50, Prága-szokol 88—92.

Berlin. Nyitás: Róma 1090, London 107000, Newyork 22750, Páris 1385 Zürich 4260, Prága 675.

kapott pénzügyintézetek körében erős mozgalom indult meg, hogy miután az engedély alaki és anyagi feltételeivel (megfelelő alaptőke, a szükséges működési év, büntelenség) rendelkeznek, ők is megkaphassák a devizaautorizációt, annál is inkább, mert egyes erdélyi és bánáti városokban az ideiglenes engedélyt elnyert pénzügyintézetek közül eddig többen nem foglalkoztak ezzel a banküzletgálgal és nem is volt devizaosztályuk. Híre járt, hogy a devizafelügyeleti hivatal a lokális bizottságok véleménye alapján külön megszorítása nélkül minden pénzügyintézet részére megadja a felhatalmazást és ez megnyugvást és bizalmat keltett azoknak a pénzügyintézeteknek a körében, amelyek nem szerepeltek az első autorizációs névjegyzékben, de rendelkeztek a szükséges kellékekkel.

Több kolozsvári pénzügyintézet nyújtotta be erre irányuló kérését a kolozsvári devizaellenőrző hivatalhoz. Annál kellemetlenebbül hatott a kolozsvári bizottság döntése, amellyel ezeknek a kéréseknek teljesítését megtagadta. A kolozsvári Banca Nationala fiókjához, amelynek vezetője Jonecu igazgató, a helyi devizaellenőrző hivatal egyik tagja, éppen tegnap érkezett meg a bukaresti központi devizafelügyeleti hivatal értesítése, hogy egyelőre több pénzügyintézetnek nem adnak felhatalmazást a devizakereskedelm folytatására és újabb engedélyt csak abban az esetben adnak, ha az autorizált pénzügyintézetek nem tudják az átutalók igényeit megfelelő módon kielégíteni. Az elutasító határozat következtében több pénzügyintézet másirányú tevékenységre osztotta be a március elsején megszünt devizaosztályában alkalmazott tisztviselőit, egyrésztüknek pedig felmondotta állásukat.

Budapesti értéktőzsde. Zárlat: Magyar Hítel 31.000, Osztrák Hítel 5400, Salgó 1.300.000 Rima 19.650, Déli vasut 13.350, Államvasut 50.000, Kohó 94.000, Atlantika 20.500, Ganz-Danubius 2.900.000, Köszén 3.700.000, Papír 4100, Slavonia 5100, Földhitelbank 40.000, Viktoria 40.000, Kereskedelmi Hítel 1650, Kereskedelmi Bank 4200, Beocsini 250.000, Láng 58.000, Lipták 5050, Schlick 15.600, Brassói 117.000, Zabolai 22.500, Baróti 3200, Cukor 520.000, Klótild 13.800, Temesi szesz 12.500.

Páris. A március 6-iki tőzsdézárlatnál a lei újlag lemorzsolódott és a keddi 7.90-es kurzusról 7.80-ra esett vissza.

SPORT

Hibaigazítás. Az Új Kelet tegnapi számának sportrovatában két sajnálatos sajtóhiba jelent meg. A Haggibbor—Victoria mérkőzésről szóló tudósítás befejező mondatába: „Mindkét mérkőzés kétszer harminc perig tartott, barátságos jelleggel” helyett, myomdai elnézés folytán a „botrányos” szó került be. Örömmel állapítjuk meg ismételtén, hogy a március 4-iki szezonnyitó mérkőzéseket teljes rendben bonyolították le, a közönség és csapatok sportszerűen és fegyelmezetten viselkedtek. A másik sajtóhiba a magyar—olasz válogatott mérkőzés tudósításában szerepel. *Plattkó*, a magyar csapat kivételes tehetségű kapusa ellen nem a KAC (Kispesti AC), hanem a MAC (Magyar Athletikai Club) vezetősége emelte a hazafürlás vádját.

Nemzetközi uszóverseny Berlinben. Berlinből táviratozzák: A Berliner Schwimmenverein nemzetközi versenyén a budapesti Nemzeti Sport Club három uszója Schlenker Antal, Gáborffy Antal és Bartha Károly is startoltak. A híres magdeburgi Hellas, továbbá Boroszló és Bréma reprezentánsai is indultak. Az NSC uszói verséget

szenvedtek. Eredmények: 100 m. gyorsúszás: 1. Eitner (Bréma) 1 p. 5.6. mp. A staféták küzdelmében Boroszló csapata karcsapással megelőzte a Hellas csapatát. Az NSC csapata harmadik lett.

Az olasz—magyar válogatott mérkőzés részletei. A Génában március 4-én lejátszott harmadik magyar—olasz válogatott mérkőzésen a magyar csapat a következő összeállításban szerepelt: Plattkó, Vogl II., Vogl III., Kertész II., Baubach, Blum, Braun, Molnár, Orth, Hirzer, Weisz. Az olasz csapat legjobb embere Caligari jobbátrvéd, Aliberti balfedezet, Migliavacca és Monti szélsőcsatárok voltak. *Vorster* svájci bíró közmegelegedésre bíraskodott.

Meránba hívták a magyar atlétákat.

Budapestről jelenti tudósítónk: A budapesti atlétákat április 22-ikére Meránba hívták. A meghívási verseny három számból áll: 100, 800 és 5000 méteres síkfutásból.

A SzAK győzelme Grácban. Budapestről jelenti tudósítónk: A Szombathelyi AK futballcsapata március 3-án és 4-én Grácban futballmérkőzést tartott a Grazer Athletik Sportklub csapatával. Első nap 1:0 (0:0), második nap 3:1 (0:1) arányban a magyar csapat győzött.

Magyarország—Svájc válogatott mérkőzése. Budapestről jelenti tudósítónk: Márc. 11-én Laussaneban Svájc válogatottjai ellen játszik a magyar reprezentatív csapat. A svájci csapat összeállítását a következő: Ceresole kapus, Bauvier és Fehlmann hátvédek, Richard, Schmiedlin és Faessler fedezetek, Martenet, Pache, Leiber, Abbelegn II. és Ramseyer csatárok. A mérkőzést *Mutters* hollandi bíró vezeti.

Nemzetközi boxmérkőzés Budapesten. Budapestről jelenti tudósítónk: A fővárosi cirkszban rendezett nemzetközi boxmérkőzésen. Nanjoks német bajnok Huber bajor boxolóval került össze. Az ötödik menetben Nanjoks leütötte ellenfelét. A közönség melegen ünnepelte a csillogó technikájú német bajnokot. A mérkőzés többi szereplői közül Flint Ottó német nehézsúlyú bajnok mutatott klaszszikus munkát, a többiek: John angol, Kapritzki német, Rohlauf német és Johnson néger közepes képességű boxolók.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:

Szerda d. u. 4 és fél-kor: Utazás a föld körül 80 nap alatt. (1. rész.)

Szerda 7 és fél-kor: Oserebere. Operett-újdonság

7-edszer. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.

Csütörtök d. u. 4 és fél-kor: Utazás a föld körül 80 nap alatt. (Második befejező rész.)

Csütörtök 7 és fél-kor: Hegyek alján. (Opera repriz

3-adszor. Opera helyárrakkal. Napi bérlet 103 szám A.)

A színházi iroda hírei:

Dupla vagy semmi. Nagy kedvvel készül a színház a péntek esti premierre. A Kékszakál 8-adj felesége szerzőjének, Alfred Savoirnak Párisban szenzációs sikert aratott új vígjátéka, a Dupla vagy semmi (eredeti címe szerint: Banco) fog ezuttal bemutatásra kerülni. Baróti Erzsí, Táray Ferencz, Lengyel Vilmos, Izsó Miklós, Leóvey, Mihályfi fogja a Dupla vagy semmi főszerepeit játszani. A színporkázón szellemes négyfelvonásos új bohózat egyelőre három estére: Péntekre, szombatra és hétfőre van műsorra tűzve.

Éjjeli premierek: Óriási az érdeklődés a közönség körében a szombat éjszakai premierre iránt. Három nagyszerű egyfelvonásos darabnak lesz ezuttal a bemutatása. Az egyiknek Vonósnégyes a címe s a szerzője a Szőke Szakáll. Budapestben évek óta nem volt ehhez hasonló siker. Kétszázszor adták már s a közönség végigkacagja az előadást. Kitűnő szereposztásban s igen gondos előkészületek után fog nálunk a Vonósnégyes színrekerülni. A másik újdonság szintén egy kacagtató bohózat, melynek Szirész népnél szolgálók a címe. A harmadik darab egy paraszt vígjáték amelynek Kigyútt az igazság a címe. A három darab első előadása szombaton éjjel, második előadás, vasárnap éjjel lesz.

* Központi télikertben minden este 9 órakor nagy előadás. 1425

Mozgók műsora:

Egyetem mozgóban szerdán: Látnak a halottak: Az Atlantic-filmvállalat szenzációs bűnügyi történetét Csütörtök-péntek szombat Tanja Fedorovna, Nogradsky híres regénye filmen, főszerepben: Lya Mara.

Apollo mozgóban: szerda-csütörtök-péntek Viola, az apacsleány. Látványos és érdekes amerikai életkép. Főszerepben: nagyszerű művészegyüttes élükön, a szépséges Viola Dana. A Royal-Filmközpont slágere!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

Lloyd 1914

1461

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

Urúaina mozgóban; szerdán fut utoljára, a francia Pathé-gyár artisztikus attrakciója, A három Marcus. Charles Méré híres drámája után, írta és rendezte, valamint a főszerepet játsza, a kitzinó Henry Krauss.

Közzgyűlési meghívó

A „Hala de carne mezeluri si carnatilor” igazgatósága a t. részvényeseket március hó 18-án d. e. 11 órakor a részvénytársaság Cluj, str. G. Baritiu 3. sz. alatti helyiségében megtartandó rendező évi közgyűlésre ezennel meghívja. Táragsorozat: 1. Az igazgatóság jelentése az 1921. évi üzleti eredményről. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal. 4. A részvénytársaság feloszlása. Jegyzet. A mérleg- és eredményszámát a t. részvényesek a részvénytársaság fentemlített helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik. A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényesek részvényeiket ugyanott tartoznak letétbe helyezni. Cluj, 1923 március 5-én. Az igazgatóság. Mérleg-számla. Vagyon: pénztár 7505.50, Irodaberendezés 1877, üzleti átv. érték 65205, raktárberendezés 202.50, üzleti berendezés 2443.50, tüzleti felszerelés 567, gyári felszerelés 5733.40, értékpapír 2000, áruszámla 4500. Teher: részvénytulke 27500, tartalékalap 364269, Lebovits B. 29610.40, folyó számla 20550.85, vesz-nyereség múlt évről 2179.81, eredmény idei haszon 6355.02. Cluj, 1921 dec. 31-én. Az igazgatóság. 5241

EWK ÉS BOWAN. A legjobb minőségű lámpa! Ha takarékos akar lenni, csak ezen félvattos lámpát használja!

UJ ÜZLET! Löb, Baumzweig és Fial. női és férfi konfekció üzlete. Calea Regele Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 3A. (Urúina-mozgóval szemben). Megérkeztek a legújabb külföldi tavaszi női modellkabátok, férfi felöltők és öltönyök legjobb minőségben! Mérték utáni rendelések 48 órán belül készülnek! 1468

Exportját és importját

Románia, Magyarország, Ausztria és Németország között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalatunk tudja lebonyolítani. Központ: Cluj, Piata Unirii 26.

HÁZAK Wien I, Bontenturmstrasse 27 Budapest, VII, Rákóczi-ut 6., VII Dohány-utca 3. Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expozitorák: Bruck, Hegyeshalom, Moson, Biharkeresztes, Békéscsaba, Curtici, Kötégyán, Biharpuszta.

Fuvarlevél felülvizsgálati iroda. Speciális dunai forgalom!

שאלות Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít. Winkler Mór szalámigyára. Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz. Tel. 12-90. Árjegyzék és 1277 kiváratra ingyen.

Az új adótörvények teljes magyar fordításának közzétételét megkezdte a „Consum” magyar-német nyelvű kiadása, a Közgazdaság-Rumänischer Lloyd. mai szerdai száma. A második rész a jövő heti számban jön. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal. Cluj-Kolozsvár. — Postafiók 127

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók LUCULLUS-nál Oradea-Mare Bémer-tér, 1392

TRANSFORMÁTOROK, ÁRAMMÉRŐK, CSUPASZ ÉSDYNA-MO-HUZALOK MAGASFESZÜLTSGÜ PORCELLÁNOK. „Metallum” Raktárról. Műszaki osztály. 1492. TIMIȘOARA, STRADA BRATIANU 1. TELEPHON 306

Viseljen sok előnye miatt PALMA kacsuk cipő-sarkot és cipő-talpat

GRÜNWARDL ÉS STEINER. NŐI DIVATKÖLÖNLE-GESSÉGEK ÁRUHÁZA. CLUJ, PIATA UNIRII 12. SZ. Tavaszi divatujdonságok! BOERBERRY, COOVERCOOT kápenyre és kosztümre, CSIKÓS ANYA-GOK ALJAKNAK nagy választékban 1472

Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rövid áruháza. Feuerstein J. Cluj, str. Regina Maria 12. 1468

NARANCS CITROM. ELŐNYÖS ÁRAK! TELEFON 397. és mindennemű déli-gyümölcs, fűszer érkezett. Katz és Bernáth. Cluj, Piata M. Viteazul 22. 1318

00 m. gyorsaság: A staféták küzdelemével megelőzte az apata harmadik lett. Logatott mérkőzés 4-én lejátszott mérkőzésen a csapatban szerepelt: Kertész II., Baubach, Hirzer, Weisz, Az Caligari jobbhatár, és Monti szélső. bíró közmegelegette. magyar atlétákat. A budapesti atlétákba hívták. A megállás: 100, 800 és 1500 méter. Budapestről a helyi AK futballcsapatban futballmérkőzésen portklub csapatával. A nap 3:1 (0:1) lett. válogatott mérkőzés: Márc. 11-én ellen játszik a magyar csapat összeállítását Bauvier és Schmidlin és Faessler vezér. Abbeglen II. közlést Mutters hozta. Budapesten. A fővárosi cirkusz mérkőzése. Nanjok csapattal került össze. A mérkőzésen a csapat vezetője a csillogó technikájú és a többi szereplői közül a legjobbnak mutatott klasszikus angol, Kapritzki és a néger közepes méretű.

MARTON ERNŐ. MŰVÉSZET. A föld körül 80 nap alatt. Operett-ujdonságok. Bérlétszűnetben. A föld körül 80 nap alatt. (Opera reprisál. Napi bérlet 103 forint.) hírei: A kedvel készült a Kékszakál 8-adik évadának Párisban szentelt. Dupla vagy semmi. ezúttal bemutatásra került. Lengyel Vilmos. A Dupla vagy semmi. A szellemes előadás három estére. A műsorra tűzve. Érdeklődés a közönség részéről. Három évad után a bevezetés a címre s a szerzők évek óta nem voltak már s a közönség részéről szereposztásban s nálunk a Vondosságnál szintén egy színpadnál szolgálók s a vigjáték amelynek a darab első előadása vasárnap éjjel lesz. Minden este 9 órakor 1425. Látnak a halottak bűnügyi történetét. edorovna, Nogrodsky Lya Mara. A ceutörtök-péntek és érdekes amerikai művészegyüttes a Royal-Filmközpont

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lel. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegkötséget fizetendő.

Kereskedelmi végzett románul és németül beszélő kisasszonyt azonnali belépésre felvesz a Grätz műkereskedés. Fötér 8. 5244

Ócska férfiruhát legmagasabb áron veszek. Dézsma-u. 10. 5238

Sötétkék, barna, szürke férfiruhák gyapjuszövetből kaphatók 495-850 lei. Dézsma-u. 10. 5238

Szakképzett segédet keresünk azonnali belépésre. Románul tudók előnyben. Ajánlatok Gridl & Salamon cipőáruházánál. Máramarosziget — küldendők. 5239

Kosztót, vagy teljes ellátást keresek uri családnál. Levelek „Belváros” jellegre a kiadóba kéretnek. 5242

Keresek vidékre vállalkozó fiatalembert 2-3 gyermekhez elemi osztály és héber tanításra szeptember 1-iki kötelezettséggel. Állás azonnal elfoglalható. Cím a kiadóban. 5235

Egy palysander vitrine eladó. Megtekinthető Király-utca 43. Simonnál. 5228

Keresek azonnali belépésre egy ügyes fiatal embert, ki a puhafa-szakmában mint detailista teljes jártassággal bír, valamint perfekt könyvelő is. Román nyelv megkivántatik. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével Kornreich Manó fakereskedő Bala-Mare címre kérek. 5240

Cégtáblákat legolcsóbban készít **JAKAB** Strada Regala 12a. (volt Majális-utca). 1816

Utazó bőrönd és táskák legjobb minőségben kapható Farmati bőröndösnél Cluj, strada Memorandului (Unió-u.) 16

Külföldi
Szövőfonalak
Gyapotok,
Grohmann-fejtők

Kendő-árak
1883

Óriási választékban kaphatók

Judovics Lázár
Cluj, Szép-u. 2. Telef. 858

Gladys
Az előkelő világ cipőkrémje

AZ IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK R.-T.
1470 Strada Regina Maria (Deák F.-u.) 49

ELVÁLLAL:
Magyarország, Németország és Csehszlovákiába napi vagy fix ár mellett **ÁTUTALÁSOKAT**

Kenderzsineget, 1381
zsínórokat és hevedereket raktárról szállít
Zsák Zsineg
Bieier és Weisz
cég vezérképviselete:
Emanuil Salamon & Comp.
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40 szám.

Makói dughagyma
Makói foghagyma
és uradalmak által nemesített garantált csiraképes magvak kaphatók kisebb és nagyobb tételben Schwarcnál Nagyvárad, Szacsavay-u. 11. 5237

Telefon 81. **Ládagyar** Telefon 81.
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyar
Cluj, Strada Cernaui (volt Kajántói-ut) 1 szám

Rézműves, rézöntő és gépjavitó műhely
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465

Tordai Sörgyár Részvénytársaság
Gyár: Torda, telefon 5. Főraktár: Cluj, Calea Dorobanților 11. Telefon 394

KORONA a legizetesebb világos sör
GLORIA duplamaláta tepsős

Elismert legjobb minőség!

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!
Mielőtt szükségletüket beszereznek tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen háló-, ebédlő- és uriszobák kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek, bankok stb. modern berendezését.

Victoria Falpari Műbutorgyár Rt.
Târgu-Mureș — Marosvásárhely
Gyártelep: Str. Berente (Sörház-utca) 17. Üzlethelyiség: Stf. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

Papir és fűszernagykereskedők figyelmébe felhívja az iskola saisonra „Zea” első román krétagyár Cluj.

Szőrmék művészies feldolgozása!
1369

Telefon 12-12
Eredeti modellek

DÉRI LAJOS
Cluj, str. Memorandului (volt Unió-utca) 3 szám

